

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ

Αυτογονία

Μελόδραμα σε 15 Εικόνες

 ποταμός

ΑΘΗΝΑ 2014

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΚΟΡΤΩ

Αυτογονία

© 2014, Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ & Αύγουστος Κορτώ

Επιμέλεια: Δημήτρης Παπακώστας

Σελιδοποίηση: Βίβιαν Γιούρη

Εκτύπωση: Φωτόλιμο & Typicon

Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ

Ξενοκράτους 48, 106 76 Αθήνα

τηλ. 210 7231271, fax 210 7254629

www.potamos.com.gr, info@potamos.com.gr

ISBN 978-960-545-037-3

*Στη Δούλα Αναγνωστάκη
με απέραντη αγάπη*

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Βιρτζίνια

Σύλβια

Σάρα

Κώστας

Μηχανή της αυτογονίας

ΠΡΩΤΗ ΕΙΚΟΝΑ

(Τρία καθίσματα σε μάρμο φόντο. Από αριστερά προς τα δεξιά: πρώτη μια χρυσοποίκιλτη μπερζέρα δεκαετίας '20, στο κέντρο μια πλαστική καρέκλα αμερικανικής αισθητικής του '50, σε παλ χρώμα, και τέλος μια μπαλωμένη, ξεφτισμένη πολυθρόνα, σαν από φοιτητική εστία βρετανικού πανεπιστημίου στα τέλη του 20ού αιώνα. Ξαφρικά ακούμε υγρές πατημασιές, σαν κάποιος να τσαλαβουτάει σε λάσπη, κι από τ' αριστερά της σκηνης μπαίνει ασθμαίνοντας η ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ, μια γυναίκα γύρω στα εξήντα, με αικίνητο βλέμμα. Φοράει ροζ ζακέτα, καφετιά φούστα, λευκό πουκάμισο από μέσα κι είναι μούσκεμα απ' την κορφή ώς τα νύχια. Τα μαλλιά, τα ρούχα της, όλα βρεγμένα, ενώ στις τσέπες της ζακέτας της βαραίνουν πέτρες, τις οποίες αδειάζει γυρίζοντας το μέσα-έξω. Φταρνίζεται,

βγάζει απ' την τσέπη του πουκαμίσου της ένα μαντίλι να φουσήξει τη μύτη της, αλλά είναι κι αυτό βρεγμένο. Στραγγίζοντας τα μαλλιά της, προχωράει προς την μπερζέρα και σωριάζεται εξαντλημένη. Μονολογεί ξεφυσώντας.)

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ: Ω, Θεέ μου, τι κατάσταση κι αυτή!

Δεν αντέχω άλλο την υγρασία... (Ξαναφαρνίζεται, στύβει το μανίκι της ζακέτας της και φουσάει τη μύτη της.) Κι ούτε ένα στεγνό μαντίλι, που να πάρ' η οργή! (Τεντώνει το λαιμό, κοιτάζει αόριστα προς τα παρασκήνια. Φωνάζει:) Κώστα! Ένα μαντίλι, παρακαλώ! Ένα στεγνό μαντίλι! (Ανακάθεται, κοιτάζει τη λιμνούλα που έχει σχηματιστεί τριγύρω της.) Για το Θεό, κοίτα κατάσταση!

(Βγάζει απ' την τσέπη της μια ασημένια ταμπακιέρα, αλλά μόλις την ανοίγει, ένα ρυάκι νερού τρέχει από μέσα, και το πρόσωπό της γεμίζει απογοήτευση. Στο μεταξύ, απ' τα παρασκήνια αρχίζει ν' ακούγεται ένας δυνατός γυναικείος βήχας, που

έρχεται όλο και πιο κοντά. Απ' το μέσον του παρασκηρίου εμφανίζεται στο κέντρο της σκηνης η ΣΥΛΒΙΑ, μια σπασμένη τριαντάρα. Το πρόσωπό της είναι κατακόκκινο, απ' το βήχα πιθανώς, που τη συνταράζει ασταμάτητα. Έχει τα ξανθά μαλλιά της πιασμένα κότσο και φοράει μια ρόμπα δωματίου, γαλάζια, με ασορτί παντούφλες. Καθώς πηγαίνει, τρέμοντας απ' το βήχα, προς την καρέκλα της, στο κέντρο της σκηνης, η ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ της κάνει νόημα.)

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ: Μήπως έχετε ένα τσιγάρο;

(Χωρίς ν' απαντήσει, η ΣΥΛΒΙΑ βάζει το χέρι στην τσέπη της ρόμπας της και της πετάει ένα πακέτο Μάρλμπορο. Η ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ το πιάνει στον αέρα σαστισμένη, βγάζει ένα τσιγάρο, κάνει να της το επιστρέψει, αλλά η ΣΥΛΒΙΑ κάθεται, κάνοντάς της νόημα να το κρατήσει.)

ΣΥΛΒΙΑ (Βήχοντας συνέχεια): Έτσι που είναι ο λαϊμός μου... αυτό μου έλειπε! (Και συνεχίζοντας να βήχει, κάποια στιγμή σηκώνει το κεφάλι και κρώζει.) Κώστα! Ένα ποτήρι νερό, έλεος!

(Την ίδια στιγμή, απ' τα δεξιά της σκηνης, μπαίνει παραπατώντας η ΣΑΡΑ, μια κοπελίτσα γύρω στα είκοσι οχτώ. Είναι ξυπόλυτη και φοράει καρό πιζάμες. Στο ένα της χέρι φαίνεται το βραχιολάκι της εισαγωγής σε νοσοκομείο και στο άλλο η γάζα με την πεταλούδα του ορού. Είναι κατάχλομη, έχει ένα ύφος σαν ζαλισμένο κοτόπουλο, χασμουριέται πού και πού, ενώ κάποια στιγμή ένας οξύς πόνος στο σβέροκο την κάνει να σταματήσει και να τον τεντώσει. Το κρακ του αυχένα της ακούγεται σ' όλη τη σκηνή. Ετοιμάζεται να καθίσει στην πολυθρόνα της, όταν η ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ της φωνάζει:)

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ: Με συγχωρείτε, μικρή μου... αλλά... μήπως έχετε φωτιά;

(Κρατώντας ακόμη τον πονεμένο σβέροκο της με το ένα χέρι, η ΣΑΡΑ βάζει το άλλο στην τσέπη του επάνω μέρους της πιζάμας και βγάζει ένα πακέτο σπίρτα. Παραπατώντας, της το πηγαίνει, κι έπειτα επιστρέφει στην πολυθρόνα, κουλουριάζεται, κλείνει τα μάτια και μοιάζει ν' αποκοιμείται. Η ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ ανάβει το τσιγάρο της και τραβάει

μια βαθιά ρουφηξιά, η ΣΥΛΒΙΑ εξακολουθεί να βήχει, πιο απαλά τώρα, και στη σκηνή, από τ' αριστερά, μπαίνει ο ΚΩΣΤΑΣ, ένας άντρας γύρω στα τριάντα, που φοράει στολή μπάτλερ, μ' έναν ασυνήθιστο επίδεσμο τυλιγμένο γύρω από το στήθος, κάτω από το σακάκι της λιβρέας του. Στο ένα του χέρι ισορροπεί ένας ασημένιος δίσκος, απ' όπου, σταματώντας μπροστά στη ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ, πιάνει με τελετουργικό ύφος και της δίνει ένα δαντελένιο μαντίλι. Εκείνη το παίρνει και φουσάει τη μύτη της με πάθος.)

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ: Επιτέλους! (Ξαναφουσάει τη μύτη της.)
Δεν είναι κατάσταση πια αυτή!

ΚΩΣΤΑΣ (Χωρίς να την κοιτάζει): Η κυρία θα ήθελε κάτι άλλο;

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ (Τραβώντας μια ρουφηξιά απ' το τσιγάρο της): Ναι, τώρα βέβαια δεν ξέρω πώς να σου το πω, γιατί φοβάμαι πως δεν είναι ακριβώς της δικής σου αρμοδιότητας τούτα τα ζητήματα, όμως θα ήμουν στ' αλήθεια ευγνώμων αν όλη αυτή η κατάσταση με τις πέτρες και το νερό –

(Τα λόγια της διακόπτονται απ' το βήχα και τις διαμαρτυρίες της ΣΥΛΒΙΑ.)

ΣΥΛΒΙΑ (Βήχοντας): Κι εγώ θα ήμουν ευγνώμων αν μπορούσα να πιω μια γουλιά κωλόνερο πριν τα τινάξω... ξανά! (Τραντάζεται απ' το βήχα.)

(Κάνοντας νόημα στη ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ πως είναι στη διάθεσή της, ο ΚΩΣΤΑΣ τρέχει προς το μέρος της ΣΥΛΒΙΑ και της δίνει το ποτήρι με το νερό που έχει στο δίσκο του. Εκείνη το αρπάζει και το πίνει σχεδόν μονορούφι, παρ' όλο που πνίγεται και φτύνει. Μετά βήχει λίγο ακόμη, αλλά φαίνεται να της περνάει. Παρ' όλα αυτά, η φωνή της είναι γδαρμένη.)

ΣΥΛΒΙΑ (Κάπως θυμωμένη, στον ΚΩΣΤΑ): Πάντως η κυρία Γουλφ έχει δίκιο, δεν πάει άλλο αυτή η κατάσταση! Δεν είναι δυνατόν (βήχει), όχι, δεν είναι δυνατόν να ζούμε αυτό το μαρτύριο κάθε μέρα, για πάντα! Δηλαδή, προς Θεού, δε σφάζαμε τα παιδιά μας, όπως ο Τάνταλος!

ΚΩΣΤΑΣ (Φλεγματικά, χωρίς να την κοιτάξει): Ο Τάνταλος ήταν μόνος του. Τουλάχιστον εσείς έχετε η μια την άλλη.

ΣΥΛΒΙΑ (*Εξοργισμένη*): Πλάκα μου κάνεις; Και τι μ' αυτό; Δηλαδή εγώ θα ξυπνάω μια ζωή πνιγμένη, να μην μπορώ να πάρω ανάσα, και ποιο το κέρδος που θα βλέπω τα μούτρα της; (*Δείχνει προς τη ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ.*) Μήπως να στύβω το βρακί της και να πίνω το νερό, για να μου περνάει ο βήχας; Άκου «έχουμε η μια την άλλη»!

ΚΩΣΤΑΣ: Πρέπει να μάθετε να συνεργάζεστε. Να αγαπιέστε.

ΣΥΛΒΙΑ (*Ξινισμένη*): Άλλη όρεξη δεν είχαμε!

ΚΩΣΤΑΣ (*Χωρίς να την κοιτά, με συγκαλυμμένη αντιπάθεια*): Η κυρία θα ήθελε κάτι άλλο;

(*Η ΣΥΛΒΙΑ του γνέφει «όχι», κι απ' την τσέπη της βγάζει ένα σημειωματάριο μ' ένα μολύβι περασμένο στο σπιράλ του. Το ανοίγει κι αρχίζει να το ξεφυλλίζει, σιγοβήχοντας κάθε τόσο. Στο μεταξύ ο ΚΩΣΤΑΣ, με τον άδειο δίσκο κάτω απ' τη μασχάλη, προχωρά και σταματά μπροστά στη ΣΑΡΑ, που εξακολουθεί να βρίσκεται κουλουρισμένη σαν γάτα, με τα μάτια κλειστά, στο κέντρο της πολυθρόνας. Την παρατηρεί. Κάποια στιγμή*

*εκείνη, χωρίς ν' ανοίγει τα μάτια, του λέει με γκρι-
νάριστη φωνή:)*

ΣΑΡΑ: Το ξέρω ότι με κοιτάς.

ΚΩΣΤΑΣ (Χαμογελώντας): Μα, κυρία, αφού βλέπετε πως δεν είναι δυνατόν, πως δεν τα καταφέρνετε, γιατί επιμένετε;

ΣΑΡΑ (Με κλειστά μάτια, φωνάζει): Γιατί ΝΥΣΤΑΖΩ! (Την πιάνουν τα γέλια, με κλειστά πάντα μάτια.) «Χώρα του ύπνου» και «θα κοιμηθώ για πάντα» και πούτσοες! Γαμώ την τύχη μου, δηλαδή, είπαμε να τελειώνουμε, κι εγώ πρέπει να περάσω μια αιωνιότητα μαστουρωμένη απ' τα μουρλόχαπα, νυσταγμένη και με το λαιμό μου σπασμένο και να ΜΗΝ μπορώ να κοιμηθώ από πάνω; Είναι απάνθρωπο, ρε πούστη μου! (Και κουλουριάζεται ακόμα πιο σφιχτά στο κέντρο της πολυθρόνας.)

ΚΩΣΤΑΣ: Κανείς δεν είπε το αντίθετο, κυρία. Ο θάνατος είναι απάνθρωπος.

ΣΑΡΑ (Φωνή που βγαίνει υπό πίεση): Αυτό εδώ δεν είναι θάνατος. Είναι κοροϊδία.

ΚΩΣΤΑΣ: Μήπως η κυρία θα ήθε-

ΣΑΡΑ (Τον διακόπτει, απότομα): Έχω όνομα. Μικρό και εύκολο. Σάρα.

ΚΩΣΤΑΣ (Χαμηλώνει το βλέμμα): Δε μου επιτρέπεται να το πω.

ΣΑΡΑ: Δηλαδή αν με λέγανε Αβραάμ θα επιτρέπóταν;

ΚΩΣΤΑΣ: Όχι.

ΣΑΡΑ: Όχι, λοιπόν. Δε θέλω τίποτα. Θέλω επιτέλους να τελειώνουμε, γαμώτο. Ή να κοιμηθώ. Μπορείς να μου φέρεις κάτι να κοιμηθώ;

ΚΩΣΤΑΣ: Φοβάμαι πως όχι.

ΣΑΡΑ: Ε, άντε γαμήσου τότε.

(Και του γυρνάει την πλάτη, κολλώντας τα μούτρα της στη ράχη της πολυθρόνας. Η σκηνή βυθίζεται στο σκοτάδι.)

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΙΚΟΝΑ

(Οι τρεις γυναίκες, καθισμένες και πάλι στις ίδιες θέσεις. Στα πόδια της ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ ένας μικρός σωρός από αποτσιγάρα. Η γηραιά κυρία κοιτάζει το κενό με κενό βλέμμα. Στο μέσον, η ΣΥΛΒΙΑ είναι η πλέον νευρική από τις τρεις, παίζοντας με το στρίφωμα της ρόμπας της κι αλλάζοντας σταυροπόδι κάθε λίγο. Στην άκρη, η ΣΑΡΑ έχει καθίσει οκλαδόν στο κέντρο της πολυθρόνας, δαγκώνει τα πετσάκια των δαχτύλων της αλλά έχει πάντοτε τα μάτια κλειστά. Στη σκηνή, από τ' αριστερά, εμφανίζεται ο ΚΩΣΤΑΣ. Μια σκούρα καφέ κηλίδα έχει σχηματιστεί στο κέντρο του επιδέσμου που πιέζει το πονκάμισό του, ακριβώς επάνω από την καρδιά. Κρατάει ένα μεταλλικό στήριγμα μ' ένα ροζ απαντητικό δελτίο πιασμένο πάνω του. Στέκεται απέναντι στις γυναίκες, καθαρίζει το λαιμό του και τις ρωτά:)

ΚΩΣΤΑΣ: Να με συγχωρούν οι κυρίες... θα μπορούσα να σας κάνω μερικές ερωτήσεις;

ΣΥΛΒΙΑ (Επιθετικά, στρέφοντας αλλού το πρόσωπό της): Έχουμε επιλογή;

ΚΩΣΤΑΣ (Ντροπαλά): Όχι.

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ (Αφηρημένη, σαν να μην τον άκουσε):

Ερωτήσεις; Θα θέλατε να μας κάνετε ερωτήσεις;

ΚΩΣΤΑΣ: Ναι... δηλαδή, όχι εγώ... δεν είναι δικές μου, προσωπικές ερωτήσεις, θέλω να πω... πρόκειται για το πρωτόκολλο... είναι τυπικό.

ΣΑΡΑ (Χωρίς ν' ανοίγει τα μάτια): Αυτό το μέρος θυμίζει όλο και περισσότερο κλινική.

ΣΥΛΒΙΑ: Κι αν δε θέλουμε ν' απαντήσουμε;

ΣΑΡΑ (Χαμογελάει): Έχουν τον τρόπο να μας κάνουν ν' απαντήσουμε.

ΚΩΣΤΑΣ: Τότε απλώς δεν απαντάτε.

ΣΑΡΑ: Για κάθε ερώτηση, θα σου κάνουμε κι εμείς μία. Προσωπική όμως. Δεκτό;

ΚΩΣΤΑΣ (Αμήχανος): Δεν ξέρω... δεν είμαι σίγουρος αν πρέπει...

ΣΑΡΑ: Μπορείς πάντα να μας πεις ψέματα.

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ (*Το ίδιο αφηρημένη*): Κι εμείς; Εμείς...
μπορούμε να μην απαντήσουμε ειλικρινώς, μπο-
ρούμε να πούμε ψέματα; Ή γνωρίζετε ήδη την
αλήθεια;

ΚΩΣΤΑΣ: Κανείς δε γνωρίζει την αλήθεια.

ΣΥΛΒΙΑ: Γιατί δεν υπάρχει αλήθεια.

ΣΑΡΑ: Υπάρχει. Αλλά είναι εκεί έξω, όχι εδώ κάτω.

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ (*Δυσανασχετώντας*): Θα προτιμούσα
να μη σκέπτομαι αυτό... αυτό το μέρος με τον
επιρρηματικό προσδιορισμό κάτω...

ΚΩΣΤΑΣ: Θα μπορούσαμε ν' αρχίσουμε;
(*Σκοτάδι.*)